

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6SŽ/1/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012010007
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9012010007.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľa: C.E.N. s.r.o., Gagarinova č. 12, Bratislava, zastúpený advokátom Mgr. Tomášom Szabom, Advokátska kancelária, so sídlom Radvanská 23, Bratislava, proti odporcovi: Rada pre vysielanie a retransmisiu, Dobrovičova 8, P.O.BOX 155, Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľa na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 23. novembra 2011, č. RP/105/2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporcu zo dňa 23. novembra 2011, č. RP/105/2011 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Navrhovateľ j e p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € na účet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedený v X. P. pre zasielanie súdnych poplatkov a pokút: BÚ - depozitný účet neúročený č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Rada pre vysielanie a retransmisiu rozhodnutím zo dňa 23. novembra 2011, č. RP/105/2011 vydaným v správnom konaní č.: 418-PLO/O-4021/2011 ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1, písm. g/ a h/ postupom podľa § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisoch (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“ alebo „zákon o vysielaní a retransmisii“) uložila navrhovateľovi podľa § 64 ods. 1, písm. d/ zákona o vysielaní a retransmisii pokutu určenú podľa § 67 ods. 5, písm. e/ uvedeného zákona vo výške 3.320 € za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 1, písm. a/ tohto zákona tým, že na televíznej programovej službe TA3 dňa 7.6.2011 o cca 19:15 hod. odvysielal program Také bolo Slovensko, v rámci ktorého odvysielal príspevok informujúci o smrti 5-ročného chlapca, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do ľudskej dôstojnosti zobrazeného zosnulého. Súčasne Rada vyslovila, že podľa § 64 ods. 5 zákona o vysielaní a retransmisii „Uložením sankcie nezaniká povinnosť,

za ktorej porušenie sa sankcia uložila“ a podľa § 67 ods. 16 zákona o vysielaní a retransmisii je pokuta splatná odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a je potrebné ju uhradiť na účet uvedený v rozhodnutí.

Proti uvedenému rozhodnutiu odporcu v zákonnej lehote podal opravný prostriedok navrhovateľ. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne žiadal náhradu trov konania.

V dôvodoch opravného prostriedku namietal, že rozhodnutie bolo vydané na základe nesprávne posúdeného skutkového a právneho stavu. Tvrdil, že Rada svojím rozhodnutím č. RP/105/2011 neoprávnene zasiahla do jeho práv vysielateľa vysielat' slobodne a nezávisle, a tým aj do ústavného práva na slobodu prejavu, keď príspevok informujúci o smrti 5-ročného chlapca odvysielaný v rámci relácie „Také bolo Slovensko“ dňa 7.6.2011 cca o 19.15 hod. nesprávne vyhodnotila ako porušujúci ľudskú dôstojnosť zomrelého dieťaťa.

Ďalej namietal, že odporca voči navrhovateľovi v rozpore s § 64 ods. 1 zákona č. 318/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii vyvodil sankčnú zodpovednosť spočívajúcu v uložení pokuty bez toho, aby pre jej uplatnenie boli splnené relevantné zákonné podmienky. Vytýkal Rade, že v danej veci nesprávne aplikovala § 19 ods. 1, písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii, nesúhlasiac s jej názorom, že predmetným programom porušil právnu povinnosť uloženú mu zákonom o vysielaní a retransmisii.

Dôvodil, že v prípade, ak sama matka súhlasila so zverejnením podobizne svojho zosnulého maloletého dieťaťa a toto umožnila, nie je samotné zobrazenie mŕtveho tela možné považovať za zásah do ľudskej dôstojnosti s poukazom na to, že navyše forma zobrazenia mŕtveho tela žiadnym spôsobom nedehtonestovala osobu zosnulého, ani nebola zameraná na bezdôvodné šokovanie alebo vyvolanie senzácie u diváka. Nesúhlasil so záverom odporcu, že zábery mŕtveho tela boli použité výlučne za účelom „zdramatizovania príspevku“, považujúc takýto záver za subjektívny, nepravdivý, a tým nespôsobilý byť podkladom pre konečné rozhodnutie vo veci. Uviedol, že príspevok informoval o tragickej udalosti, smrti dieťaťa, ktorej príčinou bola meningokoková sepsa a v kontexte príbehu, ktorého sa týkala podstata príspevku (informovať o závažnosti meningitídy, možných príčinách jej vzniku, šírenia a následkoch), v ňom boli použité aj zábery z miesta bydliska zosnulého chlapca sprevádzané vyjadreniami jeho matky, ako aj zábery mŕtveho tela zosnulého dieťaťa, nakoľko práve v dôsledku jeho smrti bol príspevok vyhotovený, pričom telo mŕtveho dieťaťa bolo zobrazené v súvislosti so zachytením smútku matky z jeho smrti, avšak nijako neprimerane, preexponovane alebo nedôstojne. Odmietol tvrdenie Rady, že by jediným účelom zobrazenia mŕtveho tela mala byť dramatizácia alebo zotraktívnenie príspevku.

Navrhovateľ s poukazom na názor odporcu, že „zábery, ktoré zobrazujú mŕtveho, zasiahnu do jeho ľudskej dôstojnosti vtedy, keď ich zaradenie do programu nie je nevyhnutné a je samoučelné“, taktiež namietal, že kritérium „nevyhnutnosti“ a „účelovosti“ bolo v danom prípade zvolené odporcom bez toho, aby ich ako relevantné kritériá na zásah do ľudskej dôstojnosti stanovoval zákon a následne boli ním aj subjektívne vyhodnotené.

Vyslovil názor, že zásah do ľudskej dôstojnosti navyše nie je možné posudzovať výhradne vo vzťahu k tomu, kto sa mal takého zásahu dopustiť, ale prioritne vo vzťahu k tomu, kto mal byť zásahom dotknutý. Vytýkal Rade, že v danej veci ako zásah do ľudskej dôstojnosti vyhodnotila výhradne konanie navrhovateľa (samotné zobrazenie mŕtveho tela s údajným účelom zdramatizovania príspevku) bez toho, aby ustálila jednoznačný a nepochybný záver, či takéto zobrazenie malo negatívny vplyv na ľudskú dôstojnosť zomrelého, ktorý mal byť takýmto zásahom dotknutý, majúci za to, že nie je možné hovoriť o zásahu do ľudskej dôstojnosti v prípade, ak nie sú identifikované žiadne negatívne alebo nepriaznivé následky, keď odvysielanie príspevku osobu zomrelého žiadnym spôsobom nepoškodilo. Tvrdil, že telo mŕtveho dieťaťa bolo zobrazené dôstojne, s rešpektom a so znázornením úcty vzdávanej mŕtvym, záber mŕtveho tela dieťaťa ležiaceho v truhle sa v porovnaní s celkovou dĺžkou príspevku objavil len krátko, 2krát cca po 5 sekúnd, pričom telo bolo snímané tak, aby osobe mŕtveho bola zaručená dostatočná anonymita, pričom ani v spojení s ďalšími zverejnenými informáciami nebolo osobu mŕtveho možné jednoznačne individualizovať.

Vyslovil názor, že v nadväznosti na celý obsah príspevku je zrejmé, že odvysielaním dotknutého programu nemohlo prísť k zásahu do ľudskej dôstojnosti, nakoľko neprišlo k naplneniu skutkovej podstaty porušenia ustanovenia § 19 ods. 1, písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Ďalej dôvodil, že všetky skutočnosti uvedené v príspevku nijakým spôsobom nezakladajú rozpor s citovaným ustanovením zákona, majúc za to, že príspevok ani spôsobom svojho spracovania ani jeho obsahom nezasiahol do ľudskej dôstojnosti mŕtveho dieťaťa. Poukázal na to, že sám odporca uznal spôsob zobrazenia mŕtveho tela za vhodný. Mal za to, že zo samotného faktu zobrazenia mŕtveho tela nie je možné vyvodiť zásah do ľudskej dôstojnosti mŕtveho dieťaťa, ak k zobrazeniu prišlo dôstojným a vhodným spôsobom, v priamom kontexte s predmetom príspevku a navyše so súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa ako osoby uplatňujúcej právo na ochranu osobnosti po jeho smrti, v ktorom prípade sú zábery mŕtveho tela spolu s ostatnými súvisiacimi zábermi a informáciami slobodne a nezávisle šírenými všestrannými informáciami, ktorých odvysielaním neprišlo k zásahu do ľudskej dôstojnosti zomrelého, a tým k porušeniu § 19 ods. 1 písm. a) zákona č. 318/2000 Z. z., ani k porušeniu žiadnych zákonných ustanovení, a preto bolo úplne nedôvodné a nezákonné aj uloženie sankcie vo výške 3.320 €.

Odporca k opravnému prostriedku navrhovateľa sa vyjadril tak, že navrhoval napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Z dôvodov vyjadrenia vyplýva, že odporca nesúhlasil s námietkami navrhovateľa uvedenými v opravnom prostriedku. Zastával názor, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, ako aj v súlade so zákonom bolo odôvodnené. Konštatoval, že Rada v odôvodnení uviedla dostatočné dôvody, na základe ktorých vo veci rozhodla.

Odporca trval na tom, že spravodajskú hodnotu, resp. posolstvo príspevku by absencia záberov na telo mŕtveho dieťaťa žiadnym spôsobom neoslabila, keďže predmetné zábery žiadnym spôsobom neprispeli k spravodajskej hodnote príspevku, jediný dôvod ich zaradenia do príspevku holo použiť ich ako ilustračné zábery a tým zatriktívniť vlastné vysielanie, čo považoval za konanie zasahujúce do ľudskej dôstojnosti zosnulého.

Námietku navrhovateľa, že neskúmal, či odvysielaným príspevkom došlo k negatívnym alebo nepriaznivým následkom považoval v súvislosti s predmetným konaním za irelevantnú. Uviedol, že Rada v správnom konaní nie je oprávnená a už vôbec nie povinná skúmať, aké konkrétne negatívne následky boli dotknutej osobe v jej osobnom živote spôsobené, keď v správnom konaní je Rada povinná konať ex offio, bez ohľadu na pocity, alebo ujmu dotknutej osoby, považujúc požiadavku navrhovateľa identifikovať negatívne následky za absurdné, keďže predmetná osoba je už mŕtva, s poukazom na to, že táto navrhovateľova požiadavka by bola relevantná výlučne v súkromnoprávnom konaní, keby by si dotknutá osoba žalobou na ochranu osobnosti uplatňovala aj odškodnenie. Uviedol, že v súvislosti so spôsobom zobrazenia zosnulej osoby tento vzal do úvahy pri ukladaní výšky sankcie.

Poukázal na to, že navrhovateľ nerozlišuje, že právny poriadok chráni ľudskú dôstojnosť jednak v súkromnoprávnej rovine (napr. §§ 11 a nasledujúce Občianskeho zákonníka), ale aj vo verejnoprávnej rovine (napr. § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. alebo § 199 a nasledujúce Trestného zákona - Trestné činy proti ľudskej dôstojnosti).

Odporca taktiež nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že osobe mŕtveho bola zaručená dostatočná anonymita a že nebolo osobu mŕtveho možné dostatočne individualizovať, keď príspevok obsahoval záber na kríž s menom zosnulého, kedy zosnulý bol jednoznačne identifikovaný prostredníctvom svojho mena a skutočnosť, že matka zosnulého oslovovala iným krstným menom, ako bolo uvedené na kríži, možno vysvetliť napr. tým, že zosnulý mal dve krstné mená (jedno birmovné), a preto v žiadnom prípade to nedokazuje navrhovateľovo tvrdenie, že zosnulého v dôsledku uvedenia dvoch odlišných krstných mien nemožno jednoznačne identifikovať. Uviedol, že z ustálenej judikatúry NS SR navyše vyplýva, že nie je potrebné, aby bol subjekt identifikovaný takým spôsobom, aby ho dokázal jednoznačne identifikovať každý, ale postačuje aj identifikácia prostredníctvom nepriamych znakov, prostredníctvom ktorých ho dokáže identifikovať jeho širšie okolie s poukazom na rozsudok NS SR 3 SŽ 66/2009.

Ďalej tvrdil, že v predmetnom prípade však k zásahu do ľudskej dôstojnosti zosnulého nedošlo v dôsledku nevhodného spôsobu jeho zobrazenia, ale už v dôsledku samotného faktu, že účastník konania zneužil zábery zosnulého za účelom zdramatizovania predmetného príspevku. Zdôraznil, že zneužitie záberov zosnulého na zatriktívnenie vlastného vysielania nemožno v žiadnom prípade považovať za konanie, ktorým by účastník konania „rešpektoval zásady slušnosti, primeranosti, úcty voči mŕtvym aj smútku pozostalých a žiadnym spôsobom neprimerane nezasiahol do ľudskej dôstojnosti zomrelého chlapca“, považujúc konanie, ktoré ľudskú dôstojnosť zosnulého zneužíva na vlastné obohatenie

(zatraktívnenie vlastného vysielania), konanie, ktoré používa telo zosnulého ako prostriedok na zatraktívnenie vysielania, za zjavné zasahovanie do ľudskej dôstojnosti zosnulého a to o to viac, že sa jedná o dieťa.

Odporca taktiež trval na tom, že odvysielanie záberov mŕtveho tela, ktoré nie je odôvodniteľné verejným záujmom, ale výlučne záujmom vysielateľa, je konanie, ktoré je v rozpore so všeobecne zaužívanými morálnymi a etickými hodnotami, z ktorých koncept ľudskej dôstojnosti vychádza a to bez ohľadu na to, či boli takéto zábery odvysielané v kontexte príspevku a so súhlasom rodičov ako oprávnených osôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Rady na základe podaného opravného prostriedku, preskúmal napadnuté rozhodnutie a jemu predchádzajúce správne konanie postupom podľa § 246 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s §§ 250l a nasl. v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu č.: 418-PL0/O-4021/2011, ako aj s obsahom písomných podaní účastníkov konania a po vypočutí zástupcov účastníkov na pojednávaní súdu dňa 26.9.2012 dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

Predmetom preskúmacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím bola navrhovateľovi uložená sankcia podľa § 64 ods. 1 písm. d/ zákona o vysielaní a retransmisii za porušenie povinnosti podľa § 19 ods. 1, písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii.

Podľa § 4 ods. 1 až 4 zákona o vysielaní a retransmisii poslaním rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

Rada je právnická osoba so sídlom v Bratislave. Pri výkone štátnej správy v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie má postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou v rozsahu vymedzenom týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Činnosť rady vyplývajúcu z jej poslania (odseky 1 a 2) a z jej pôsobnosti (§ 5) vykonávajú členovia rady a úlohy spojené s činnosťou rady plnia zamestnanci Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len "kancelária").

Podľa § 5 ods. 1, písm. g/, h/, m/, n/ zákona o vysielaní a retransmisii do pôsobnosti rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov, ukladať sankcie vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie a poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ako aj tým, ktorí vysielajú alebo prevádzkujú retransmisiu bez oprávnenia, žiadať záznamy vysielania od vysielateľov v prípade potreby, vybavovať sťažnosti na porušenie tohto zákona podľa § 14a.

Podľa § 19 ods. 1, písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii audiovizuálna mediálna služba na požiadanie, programová služba a ich zložky nesmú spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných.

Podľa § 64 ods. 1, 2, 3 zákona o vysielaní a retransmisii za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie: upozornenie na porušenie zákona, odvysielanie oznamu o porušení zákona, pozastavenie vysielania alebo poskytovania programu alebo jeho časti, pokutu, odňatie licencie za závažné porušenie povinnosti.

Sankciu podľa odseku 1 písm. d) rada uloží, ak vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ

audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť. Rada uloží pokutu bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 19. Rada môže uložiť pokutu aj bez predchádzajúceho upozornenia, ak bola porušená povinnosť uložená v § 16 ods. 2 písm. a) a c), ods. 3 písm. k), § 20 ods. 1 a 3, § 30, ako aj v prípade vysielania bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. b)] alebo prevádzkovania retransmisie bez oprávnenia [§ 2 ods. 1 písm. e)].

Pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.

Podľa § 67 ods. 5 písm. e/ zákona o vysielaní a retransmisii Rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 3.319 € do 165.969 € a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 497 € do 49.790 €, ak vysielala programy a iné zložky programovej služby, ktorých obsah je v rozpore s povinnosťami podľa § 19.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o vysielaní a retransmisii na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - správny poriadok) okrem ustanovení § 23 v časti neprístupnosti zápisníc o hlasovaní a § 49, 53, 54, 56 až 68 zákona o správnom konaní.

Podľa § 3 ods. 1 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že správny orgán v danom prípade postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil relevantné skutočnosti pre vydanie rozhodnutia, skutkové okolnosti správne právne posúdil a dôvody svojho rozhodnutia náležite zdôvodnil v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, z ktorých dôvodov napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu považoval v súlade so zákonom.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 250i a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.). Pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia (§ 245 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd zastáva názor, že v administratívnom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie správneho deliktu a uloženie sankcie zaň, je teda podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, správny delikt spáchal a podmienky, za ktorých k spáchaniu došlo, ako aj následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie správneho deliktu. Treba súhlasiť s konštatovaním žalovaného správneho orgánu, že zodpovednosť u právnických osôb za správny delikt sa zakladá na zásade objektívnej zodpovednosti, ktorá vyplýva aj z ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii.

Z obsahu administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky v danej veci mal preukázané, že žalovaný správny orgán navrhovateľovi napadnutým rozhodnutím uložil sankciu za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 1, písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že na televíznej programovej službe TA3 dňa 7.6.2011 o cca 19:15 hod. odvysielal program Také bolo Slovensko, v rámci ktorého odvysielal príspevok informujúci o smrti 5-ročného chlapca, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do ľudskej dôstojnosti zobrazeného zosnulého.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný správny orgán poukázal na to, že právo účastníka konania vyselať v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. „slobodne a nezávisle“ vyplýva z práva na slobodu prejavu ustanoveného v článku 26 ods. 1 Ústavy SR s tým, že toto právo však nie je absolútne a možno ho uplatňovať len do tej miery, kým jeho uplatnením nedôjde k neodôvodnenému a neprimeranému zásahu do práva iného subjektu, v tomto prípade práva na ľudskú dôstojnosť zobrazeného zosnulého, v ktorej súvislosti Rada poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu ČR a to nález sp. zn. II. ÚS 357/96 a nález sp. zn. IV. ÚS 154/96, ako aj na nález Ústavného súdu SR PL. ÚS 7/96.

Podľa názoru Rady zábery, ktoré zobrazujú mŕtveho, zasiahnu do jeho ľudskej dôstojnosti vtedy, keď ich zaradenie do programu nie je nevyhnutné a je samoúčelné, keď takto použité zábery by v podstate využívali „smrť“ človeka, resp. zábery jeho mŕtveho tela na „spestrenie“ príspevku/programu a zvyšovanie sledovanosti bez sledovania účelu informovať verejnosť o otázkach verejného záujmu. Odporca konštatoval, že pokiaľ sám účastník konania v tejto súvislosti uviedol, že podstatou príspevku bolo „informovať o závažnosti meningitídy, možných príčinách jej vzniku, šírenia a následkoch“, hoci hlavným zámerom posudzovaného príspevku bolo poskytnúť informácie vo verejnom záujme, je zrejmé, že použitie predmetných záberov tela mŕtveho dieťaťa k tomuto zámeru nijako neprispieva. Mal za to, že účastník konania mohol informácie o predmetnej infekčnej chorobe šíriť aj bez použitia záberov na mŕtve telo zosnulého, pričom kvalita týchto informácií by nebola žiadnym spôsobom znížená a súčasne vychádzajúc zo samotného vyjadrenia účastníka, že z jeho vyjadrenia je zrejmé, že zaradenie záberu mŕtveho dieťaťa nebolo nevyhnutné pre pochopenie „posolstva“ príspevku, ale bolo použité výlučne za účelom urobiť príspevok dramatickejší.

Podľa názoru Rady práve takéto zneužitie smrti človeka, resp. záberov na jeho mŕtve telo, ktorých odvysielanie nemožno odôvodniť verejným záujmom, ale výlučne motiváciou účastníka konania dodať príspevku „šťavu“, je potrebné hodnotiť ako zásah do ľudskej dôstojnosti zobrazeného zosnulého. Konštatovala, že v predmetnom prípade však k zásahu do ľudskej dôstojnosti zosnulého nedošlo v dôsledku nevhodného spôsobu jeho zobrazenia, ale už v dôsledku samotného faktu, že účastník konania zneužil zábery zosnulého za účelom zdramatizovania predmetného príspevku. Mala za to, že zneužitie záberov zosnulého na zatraktívnenie vlastného vysielania nemožno v žiadnom prípade považovať za konanie, ktorým by účastník konania rešpektoval zásady slušnosti, primeranosti, úcty voči mŕtvym aj smútku pozostalých a žiadnym spôsobom neprimerane nezasiahol do ľudskej dôstojnosti zomrelého chlapca, tak ako to tvrdil účastník konania, ale naopak za konanie, ktoré ľudskú dôstojnosť zosnulého zneužíva na vlastné obohatenie (zatraktívnenie vlastného vysielania). Konanie, ktoré používa telo zosnulého ako prostriedok na zatraktívnenie vysielania, považovala Rada za zjavné zasahovanie do ľudskej dôstojnosti zosnulého a to o to viac, že sa jedná o dieťa.

Senát najvyššieho súdu preskúmajúc napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, oboznámiac sa s administratívnym spisom a so skutkovými a právnymi stanoviskami účastníkov konania prezentovanými ich právnymi zástupcami dospel k zhodnému záveru ako žalovaný správny orgán, že navrhovateľ spôsobom spracovania a záberov na mŕtve telo dieťaťa v odvysielanom príspevku sa dopustil skutku majúceho znaky porušenia právnej povinnosti skutkovej podstaty

ustanovenej v právnej norme § 19 ods. 1 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z.

Najvyšší súd sa nestotožnil s námietkou navrhovateľa, že Rada vo veci nesprávne aplikovala § 19 ods. 1, písm. a/ zákona o vysielaní a retransmisii, tvrdiac, že predmetným programom neporušil právnu povinnosť uloženú mu zákonom o vysielaní a retransmisii, keď zobrazenie tela zosnulého dieťaťa v príspevku nijakým spôsobom nezakladá rozpor s citovaným ustanovením zákona a teda nezakladá žiaden právny nárok vyvodzovať názor, že došlo k zásahu do ľudskej dôstojnosti dieťaťa.

Z vyjadrenia samotného navrhovateľa vyplýva, že predmetný príspevok odvysielal za účelom informovania verejnosti o nebezpečenstve infekčnej choroby a jeho podstatou bolo informovať o závažnosti meningitídy, možných príčinách jej vzniku, šírenia a následkoch, teda hlavným zámerom posudzovaného príspevku bolo poskytnúť informácie vo verejnom záujme a zábery na mŕtve telo použil na zdramatizovanie deja. Najvyšší súd taktiež zastáva názor, že pokiaľ zobrazenie mŕtveho tela zosnulého človeka vo vysielaní nie je možné odôvodniť verejným záujmom, ale výlučne motiváciou účastníka konania dodať príspevku dramatickosť a tým ho divákovi zatriktívniť, takéto konanie vysielateľa je potrebné hodnotiť ako zásah do ľudskej dôstojnosti zobrazeného zosnulého, keďže zábery na telo zosnulého žiadnym spôsobom neprispeli k spravodajskej hodnote príspevku a hodnotiac odvysielaný príspevok v jeho kontexte pre informovanosť verejnosti neboli nevyhnutné a boli zo strany vysielateľa samoučelné. Z uvedených dôvodov bol správny záver odporcu, že zobrazenie mŕtveho tela dieťaťa v odvysielanom príspevku za účelom dramatickosti deja tohto príspevku nebolo nevyhnutné a zo strany vysielateľa - navrhovateľa, išlo o samoučelné konanie, ktorým zasiahol do ľudskej dôstojnosti mŕtveho dieťaťa, na ktorú skutočnosť musela Rada prihliadať z úradnej povinnosti.

Najvyšší súd sa nestotožnil ani s argumentáciou navrhovateľa, že zobrazenie tela zosnulého dieťaťa nebolo nijako neprimerané, preexponované alebo nedôstojné, bolo zobrazené v súvislosti so zachytením smútku matky z jeho smrti a s jej súhlasom, považujúc ich ako právne bezvýznamné pre posúdenie správneho deliktu v danej veci. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Rada nesankcionovala navrhovateľa za to, že by takéto zobrazenie bolo nedôstojné, ale za to, že navrhovateľ vo vysielaní takéto zobrazenie vôbec uskutočnil, napriek tomu, že vzhľadom na charakter predmetného príspevku a jeho obsah takéto zobrazenie nebolo nevyhnutné. Súčasne z rozhodnutia je zrejmé, že Rada súhlasila s tvrdením navrhovateľa, že samotné zobrazenie nebolo nedôstojné, na ktorú skutočnosť prihliadla pri určení výšky sankcie. Tvrdenie navrhovateľa o súhlase matky zosnulého dieťaťa je pre toto konanie právne bezvýznamné, keďže tento by mal význam v občianskoprávnom konaní podľa §§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nemožno súhlasiť ani s tvrdením navrhovateľa, že bola zachovaná anonymita zosnulého dieťaťa, pretože zo spracovania príspevku je možné dieťa individualizovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky súhlasí s názorom navrhovateľa, že sloboda prejavu je jedným z hlavných základov demokratickej spoločnosti, jednou z prvoradých podmienok jej pokroku a rozvoja každého jednotlivca, zahŕňa nielen slobodu názoru a prijímania a rozširovania informácií a myšlienok, ale obsahuje aj povinnosť a zodpovednosť, keďže informovanie verejnosti o veciach verejného záujmu vykonávané prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov patrí k významným nástrojom kontroly moci a zároveň k základným zárukám, ktoré bránia najrôznejším formám deformácie spoločenského vývoja, ako aj že už z povahy činnosti publicistiky a spravodajstva vyplýva, že pri nej nevyhnutne a v značnom rozsahu dochádza aj ku kontaktu s jednotlivými hodnotami osobnosti fyzickej osoby, právnickej osoby a tento fakt nemusí mať vždy podobu rozporu /kolízie/, pretože publicistika aj spravodajstvo môže takisto účinne napomôcť pri presadzovaní občianskoprávnej ochrany osobnosti fyzickej alebo právnickej osoby, s tým že Ústava Slovenskej republiky a medzinárodné zmluvy zakotvujúce ochranu slobody prejavu a práva na informácie predstavujú dostatočný právny základ na vytvorenie a uplatňovanie takého štandardu ochrany.

V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti, že právo slobody prejavu patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku demokratickej spoločnosti a v právnom poriadku Slovenskej republiky je zakotvené v čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky, z ktorého súčasne vyplýva, že právo vyhľadávať a šíriť informácie možno len na základe zákona. Takáto právna úprava je ustanovená v zákone č. 308/2000 Z. z. a v

rozsahu ochrany osobnostných práv v Občianskom zákonníku.

Právnej ochrany osobnosti proti šíreniu informácií v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka sa môžu dotknuté osoby domáhať na základe civilnoprávnej žaloby na všeobecnom súde.

Zákon č. 308/2000 Z. z. zveruje do právomoci Rady presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie. Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom (§ 4 ods. 1, 2 zákona č. 308/2000 Z. z.). Do pôsobnosti Rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa zákona o vysielaní a retransmisii a podľa osobitných predpisov, ako aj ukladať sankcie vysielateľom za porušenie právnej povinnosti (§ 5 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z.).

Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že Rada nesankcionovala navrhovateľa za odvysielanie predmetného spravodajského príspevku, a ani za spôsob jeho spracovania v celosti, ale za to, že v odvysielanom programe „Také bolo Slovensko“ odvysielal príspevok informujúci o smrti 5-ročného chlapca, ktorý spôsobom svojho spracovania a svojím obsahom zasiahol do ľudskej dôstojnosti zobrazeného zosnulého tým, že zobrazoval mŕtve telo dieťaťa, hoci vzhľadom k obsahu príspevku takéto zobrazenie nebolo nevyhnutné a išlo o samoúčelné konanie zo strany vysielateľa za účelom zatraktívnenia vysielania podmieňujúce sledovanosť.

Odvolací súd v danej veci taktiež dospel k záveru, že odvysielanie záberov mŕtveho tela dieťaťa nebolo odôvodniteľné verejným záujmom, ale výlučne záujmom vysielateľa, ktoré konanie je v rozpore so všeobecne platnými morálnymi a etickými hodnotami, z ktorých koncept ľudskej dôstojnosti vychádza.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako vecne správne a v súlade so zákonom potvrdil podľa § 250q ods. 2 O.s.p.

O náhrade trov konania súd rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2. Navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože bol v konaní neúspešný.

O povinnosti navrhovateľa zaplatiť súdny poplatok za podaný opravný prostriedok vo výške 66 € súd rozhodol podľa § 2 ods. 4 veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný. Výška poplatku bola určená podľa položky č. 10 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.